

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **N. Q. D.**, zast. Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem, se sídlem Vinohradská 22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 10. 2015, č. j. 1 Az 30/2015 - 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 14. 7. 2015, č. j. OAM-49/LE-BE02-HA08-2015, rozhodl tak, že žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „azylový zákon“).

[2] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 22. 10. 2015, č. j. 1 Az 30/2015 - 32, zamítl žalobu, kterou žalobce napadl uvedené rozhodnutí žalovaného, a žádnému z účastníků nepřiznal náhradu nákladů řízení. Městský soud připustil, že ačkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoli negativním jevem v zemi původu. Důvody poskytnutí azylu jsou totiž vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod. Městský soud dále konstatoval, že žalobce neuvedl důvody, pro které by mu mohl být udělen azyl dle § 12 písm. a) či b) azylového zákona. Žalobce pouze tvrdil, že podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, aby legalizoval svůj pobyt na území České republiky, protože zde chtěl i nadále pobývat se svou rodinou. Přitom ale nikdy nebyl členem žádné politické strany, ani jiné organizace. Zároveň neuvedl, že by se účastnil jakýchkoli politických aktivit nebo byl veřejně angažovaný. Žalobce dále vypověděl, že vlast opustil z důvodu zlepšení své ekonomické situace. Městský soud z uvedených skutečností neshledal, že by žalobce mohl být vystaven ve Vietnamu jednání, které by mohlo dosáhnout úrovně porušení jeho základních práv a bylo by možné je označit za pronásledování ve smyslu azylového zákona. Zamýšlená legalizace pobytu na území České republiky, ani obecný nesouhlas s politickou situací v zemi

původu potom nejsou ve smyslu § 12 azylového zákona důvodem pro udělení azylu. Městský soud rovněž neshledal podmínky pro udělení azylu dle § 13 azylového zákona, protože nebylo zjištěno, že by byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žalobce, a dle § 14 azylového zákona, jelikož žalobce neuvedl žádné humanitárně relevantní skutečnosti; samotná existence rodinného zázemí bez dalších okolností takovou skutečností není. Nakonec se městský soud ztotožnil i se závěrem žalovaného, že žalobce nesplňoval podmínky dle § 14a a § 14b azylového zákona pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný si zjistil dostatečné informace o zemi původu a z výpovědi žalobce není patrné, že by mu v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy. Stejně tak není důvodný namítaný rozpor s mezinárodními závazky, protože tím, že nebyl žalobci udělen azyl, nedošlo k nepřiměřenému zásahu do jeho rodinného a soukromého života. Žalobce pobýval na území České republiky od roku 2010 nelegálně a svůj pobyt se snažil řešit žádostmi o udělení mezinárodní ochrany ve chvíli, kdy mu bylo uloženo správní vyhoštění. Žalobce si tak musel být s přítelkyní vědom toho, že se vystavuje riziku nuceného vycestování. O nepřiměřeném zásahu do rodinných vztahů městský soud neuvažoval i z toho důvodu, protože žalobce nebyl zapsán jako otec do rodného listu své dcery.

[3] Kasační stížností doručenu dne 4. 11. 2015, doplněnou dne 10. 12. 2015, zdejšímu soudu brojí žalobce (dále též „stěžovatel“) proti nadepsanému rozsudku městského soudu z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Žalovaný totiž při zjišťování stavu věci porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a dále § 12 a § 14 azylového zákona.

[4] Stěžovatel uvádí, že do České republiky přicestoval již před více než 8 lety. Na území Vietnamu se s ohledem na politickou i sociální situaci necítil bezpečně, ani svobodně. Na území České republiky má v současnosti naopak komplexní rodinné zázemí (družka a nezletilé dítě mají české státní občanství). Stěžovatel se domnívá, že s ohledem na politický režim ve Vietnamu, se kterým nikdy nesouhlasil, by mu v případě návratu bylo bráněno ve svobodném politickém vyjadřování. Ohledně své důkazní povinnosti odkazuje na Příručku k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků vydanou v roce 2012 Úřadem vysokého komisaře pro uprchlíky OSN. Dále vytýká žalovanému, že nepřihlédl při rozhodování k informacím ohledně nízké úrovně dodržování lidských práv ve Vietnamu, pročež považuje jeho rozhodnutí za nepřezkoumatelné.

[5] Stěžovatel se dále domnívá, že splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu s ohledem na komplexní rodinné zázemí, které má v České republice vytvořené. Pokud by mu azyl nebyl udělen, znamenalo by to rozvrácení jeho rodiny, protože by musel vycestovat zpět do Vietnamu. Strohé konstatování žalovaného, že se na stěžovatele humanitární azyl nevztahuje, je přitom naprosto nepřezkoumatelné – došlo k porušení mezí správního uvážení, protože není zřejmé, z jakých skutečností žalovaný vycházel. Stejně tak ani městský soud neodůvodnil dostatečně zamítnutí této námitky, a proto je jeho rozhodnutí rovněž nepřezkoumatelné.

[6] Závěrem stěžovatel odkazuje na aplikaci § 14a odst. 1 azylového zákona a mezinárodních úmluv, kterými je Česká republika vázána. Za vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 azylového zákona považuje situaci, v níž by měl z České republiky vycestovat,

pokračování

ačkoli je Česká republika smluvně zavázána k ochraně rodinného a soukromého života (čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod).

[7] Žalovaný ve vyjádření ze dne 16. 12. 2015 uvádí ke kasační stížnosti, že jak jeho rozhodnutí, tak rozhodnutí městského soudu byla vydána v souladu s právními předpisy. Přitom trvá na správnosti svého rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany ve všech jejích formách i na tom, že se dostatečně zabýval všemi skutečnostmi, které stěžovatel uvedl ve své žádosti o mezinárodní ochranu. Z uvedených důvodů žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Po konstatování přípustnosti podané kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda tato kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení příslušná kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, byl podán například usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS (všechna rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na: www.nssoud.cz), podle něhož „*[p]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů*“.

[10] V souzeném případě však Nejvyšší správní soud neshledal, že by tyto podmínky byly splněny, a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[11] Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že stěžovatel sám neuvádí, v čem v podané kasační stížnosti spatřuje přesah svých vlastních zájmů a proč by měl předloženou kasační stížnost zdejší soud věcně projednat (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Ačkoli stěžovatel v kasační stížnosti zmiňuje celou řadu důvodů, proč by mu měla být poskytnuta mezinárodní ochrana, ve správním řízení pouze uvedl, že se ve Vietnamu necítil dobře a chtěl žít v lepším režimu v zahraničí. Zároveň na výslovné dotazy odpověděl, že neměl jakékoli problémy s veřejnou mocí a nebyl pronásledován z žádného z azylově relevantních důvodů.

[12] Není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpověď, a správní orgán musí v pochybnostech shromáždit všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi

žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57). Potřeba legalizace pobytu není ale zákonným důvodem pro přiznání azylu (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44; ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69). Stejně tak neobstojí jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany pouhá nespokojenost se stavem dodržování lidských práv v zemi původu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2003, č. j. 7 Azs 13/2003 - 40), nebo samotný původ ze země s nedemokratickým a autoritativním režimem, který zásadním způsobem diskriminuje a potlačuje opozici (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79).

[13] Základním předpokladem pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. a) azylového zákona je pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nebo důvodný strach z tohoto pronásledování (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 2 Azs 51/2003 - 44). Za relevantní tak nelze považovat obecné obavy žadatele z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se žadatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány (rozsudek Nejvyššího správního soudu potom ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54).

[14] Rovněž důvodem pro udělení azylu nejsou ekonomické problémy v zemi původu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65) a nedostatečné rodinné zázemí (rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 12. 2014, č. j. 62 Az 3/2013 - 29). Pokud je žadatel motivován k podání žádosti o mezinárodní ochranu příležitostí k vlastní seberealizaci v cílové zemi, nelze tento důvod bez přistoupení dalších okolností vnímat jinak než jako důvod ekonomický (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54). Navíc, pozdní podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany ve chvíli, kdy žadateli hrozí správní vyhoštění, svědčí o účelovosti takové žádosti (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54; ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81).

[15] Na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok, správní orgány o něm rozhodují na základě správního uvážení a soudy přezkouvávají rozhodnutí pouze v omezeném rozsahu (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38; ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Kritériem pro udělení humanitárního azylu je posouzení, zda by v konkrétním případě bylo „nehumánní“ azyl neposkytnout. Míra volnosti úvahy správního orgánu je přitom omezena jen zákazem libovůle (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Snaha o společné rodinné soužití přitom nemusí být v každém jednotlivém případě důvodem pro udělení humanitárního azylu (srovnej přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60).

[16] Důležitou okolností pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 azylového zákona je zejména situace v zemi původu, do které by se měl žadatel vrátit. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS, vymezil požadavky na informace o zemi původu. Ze zpráv založených ve správním spisu je patrné, že Vietnam podporuje své občany v pracovních pobytech v zahraničí a nebezpečí pronásledování hrozí případně jen těm, kteří by otevřeně kritizovali politický

pokračování

režim nebo konkrétní státní představitele, což není případ stěžovatele. Žalovaný přitom z těchto informací ve svém rozhodnutí vycházel.

[17] Pojem vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) azylového zákona potom není posuzován na základě všech mezinárodních závazků, jimiž je Česká republika vázána, ale citované ustanovení se vztahuje na případy, které vycházejí svou povahou ze zásady *non-refoulement* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69). Ve správním řízení ze zpráv o zemi původu a ani z tvrzení stěžovatele nevyplynuly skutečnosti, které by naplňovaly některý z důvodů v § 14a odst. 2 azylového zákona pro udělení doplňkové ochrany. Stěžovatel žádné relevantní důvody k aplikaci tohoto ustanovení netvrdil a rovněž neuvedl žádné závažné nemoci nebo zdravotní postižení, jejichž léčba by byla v jeho zemi původu nedostupná. Naopak byl jeho zdravotní stav v pořádku (srov. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 12. 2014, č. j. 63 Az 20/2013 - 56).

[18] Jelikož kasační stížnost nepřesahovala podstatně vlastní zájmy stěžovatele, zdejší soud ji shledal nepřijatelnou, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[19] O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. prosince 2015

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu